

NOORD-BRABANDER.

Zaterdag, 2 September.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

P R U I S S E N.

BERLIJN, den 28 Augustus.

De cholera, die zich sedert eenigen tijd ook weder in deze residentie geopenbaart heeft, is sedert den 21 dezer in getal van lijders zeer toegenomen. De gezondheids-commissie te Berlijn heeft zich derhalve genoopt gevonden, daaromtrent eene bekendmaking te doen; volgens welke

van den 22 tot den 23 dezer, 128 zieken en 55 sterfgevallen,

23 " " 24 " " 120 " " 57 " "

24 " " 25 " " 108 " " 59 " "

zijn aangegeven. Hierbij wordt intusschen aangemerkt, dat onder het getal sterfgevallen ook begrepen zijn degenen, die reeds op de lijst der zieken voor den 22 moeten gebragt worden.

— Een geneesheer te Warschau meldt het volgende onder dagtekening van den 21 Augustus: „Gisteren vernam ik, dat te Berlijn mede de cholera was uitgebroken. Als dit werkelijk zoo is, kan ik niet nalaten, eenige berigten, welke van het grootste belang zijn aan u mede te deelen, daar het drukken van eene verhandeling over dit onderwerp nog eenige weken zal aanloopen, en ik de geruststelling, welke men uit deze berigten zal verkrijgen, niemand gaarne vooraf onthouden zou. — Ik heb namelijk bevonden, dat de cholera eene zeer onbeduidende, altijd *geneeslijke* ziekte is, *als men ze niet verwaarloost*; en op het juiste tijdstip zijn eenvoudige middelen voldoende, om deze ziekte tegen te gaan. De cholera begint namelijk, gelijk ik reeds in de epidemie van 1831 waargenomen en openlijk medegedeeld heb, altijd met eene diarhée, welke van zes uren tot vier dagen duurt, waarop zich dan eerst plotseling de ziekte ernstig ontwikkelt. Deze diarhée gaat somwijlen met aanvallen, neiging tot braken en beslagen tong gepaard. Genezen wordt zij steeds, als de lijder zich spoedig te bed legt, *vlierthee* (geene andere) in groote hoeveelheid drinkt, tot dat er algemeen zweet ontstaat, en dit zweeten vier tot zes uren onderhoudt, waarbij de voorzorg te gebruiken is, dat de zieke, bij behoefte tot staelgang, zich het noodige daartoe in het bed laat geven, om alle plotselinge verkoeling bij het zweeten te vermijden. Vergezellen de genoemde gastrische verschijnselen de diarhée, zoo laat men de vlierthee, een braakmiddel (uit een halve drachme *Ipecacuanha*; — maar *nimmer* van braakwijnsteen, die in deze ziekte altijd schadelijk is) voorafgaan. Is de diarhée vergezeld van buikpijn, zoo worden er aromatische kruiden op de pan droog warm gemaakt en aanhoudend gedurende het zweeten op den buik gelegd. Waar eene drukking in de hartkuil bestaat, legt men mosterddeeg op deze plaats. — Bij deze eenvoudige behandeling krijgt *niemand* de cholera, en van 365 gevallen van dien aard, die mij gedurende de epidemie in de partikuliere praktijk voorgekomen zijn, heeft geen één de cholera gekregen. — Ik zie de tegenwerping van menig geneesheer vooruit, dat niet iedereen, die gedurende de heerschende epidemie eene diarhée heeft, daarom noodzakelijk de cholera krijgen moet. Deze aanmerking is juist, doch het grootste gedeelte, ja ten minste $\frac{2}{3}$ der lijders aan diarhée, krijgt de cholera, als deze gesteldheid verwaarloosd wordt; en iedereen zal liever eenige kommetjes vlierthee willen drinken, dan het er op laten aankomen, of zijne diarhée welligt niet zonder gevaarlijke gevolgen van zelf zal overgaan.

Sommige geneesheeren meenen ook nu en dan een geval waargenomen te hebben, dat de ziekte plotseling zonder voorafgegane diarhée ontstaan is. Een zeer nauwkeurig onderzoek daaromtrent in de cholera-hospitelen, doet mij aan de juistheid dezer waarneming twijfelen; doch zelfs, als zij waar mogt zijn, kunnen enkele gevallen onder duizenden aan het gewigt der algemeene ondervinding geen afbreuk doen. — Deze weinige aanmerkingen mogen dienen tot geruststelling van u en uwe betrekkingen. Aan de geneesheeren, die ik de eer heb te kennen, zal ik zoo spoedig mogelijk uitvoerigere en wetenschappelijkere medeelingen doen, daar de tegenwoordige groote drukte in de praktijk mij letterlijk geen oogenblik tijd overlaat, om zulks dadelijk te doen.

F R A N K R I J K.

PARIS, den 30 Augustus.

Er is zondag en maandag jl. door de inwoners dezer hoofdstad een druk gebruik van den geopenden spoorweg naar St. Germain gemaakt. Zondag hebben omstreeks 8,000 personen zich over denzelfden naar het bosch van dien naam laten vervoeren en dit aantal zou ongetwijfeld tot 25,000 zijn geklommen, zoo er van Peeq (het punt waar de spoorweg eindigt), een geregeld vervoer naar het bosch bestond. In dit gebrek zal echter op eene voldoende wijze worden voorzien, door eene dienst van Omnibussen, waarmede men voor eenige stuivers naar St. Germain zal worden gebragt. De ontvangst beliep zondag tusschen de 18 en 20,000 franken. Een overgroot aantal reizigers, die met de stoomwagens Parijs hadden verlaten, hebben zich genoodzaakt gezien te St. Germain te vernachten, daar zij verzuimd hadden plaatsen voor de terugreis te bespreken.

— De Hertog *van Orleans* heeft, bij eenen brief, den heer *Guizot* op eene even vleijende als dringende wijze uitgenoodigd om de feesten te komen bijwonen, die te Compiègne ter gelegenheid van de tegenwoordigheid van Z. K. H. met zijne gemalin aldaar, gegeven zullen worden.

— De Hertogin *van Orleans* heeft aan den heer *Adolphe Dutuit*, uitruiter van een vaartuig, aan hetwelk hij den naam der Hertogin heeft gegeven, door tusschenkomst van den prefect der Benden-Seine, een rijk halssieraad voor zijne zuster doen toekomen.

— Te Toulon worden de toebereidselen voor den togt naar Constantine voortgezet; er zal eerstdaags aldaar eene aanbesteding van 50,000 tentenstaken en andere benodigdheden voor den veldtogt plaats hebben. De aan te besteden voorwerpen zullen den 15 September en den 5 October aanstaande moeten afgeleverd worden.

— De Spaansche aangelegenheden die thans verwarder en hagehelijscher dan ooit schijnen te staan en die, naar men verzekert, in een op het ministerie van buitenlandsche zaken gehouden kabinetsraad, langen tijd het onderwerp van de beraadslagingen onzer ministers hebben uitgemaakt, trekken de aandacht van het publiek in eene hooge mate. Met gespannen verwachting ziet men nadere berigten te gemoet omtrent den staat van zaken te Madrid. Uit eene telegraphische depeche, van regeringswege bekend gemaakt blijkt, dat de stemming der gemoederen in Katalonie allerongunstigst is, en men mag de gegronde vrees koesteren, dat de tijding van het te Madrid gebeurde, alwaar zich een ministerie vormt dat gematigder beginselen schijnt te willen belijden, eene verderfelijke uitwerking in dat gewest zal hebben.

De gevoelens over de voornemens der Carlsten, die zij met hunnen terugtogt op het oog zouden hebben, loopen zeer uiteen. Sommigen meenen dat de divisie van *Zarategui* hare rigting naar Valencia zal nemen, en dat dit legerhoofd van eenen aanslag op die stad zwanger zou gaan. Anderen daarentegen gelooven, en naar het schijnt op beteren grond, dat de tegenwoordigheid van eene aanzienlijke krijgsmagt te Madrid en het gebeurde aldaar op den 18den, don *Carlos* hadden doen besluiten om op eenigen afstand een stil aanschouwer van de uitkomst der zaken te blijven, daar zijne magt veel te zwak was om alsnog zijn stelsel van temporisatie te laten varen en een beslissenden slag te wagen.

— De Carlsten hebben zich bij verdrag van Mona op den Ebro meester gemaakt. De baron *de Meer*, rigtte zich op Biosca, hetwelk door de opstandelingen bezet was.

— Men weet niet veel officieels omtrent den staat van zaken te Madrid. Uit een schrijver uit die hoofdstad, van den 20 des avonds, blijkt echter dat de toestand aldaar steeds hagehelijscher werd. Dien avond hadden *Espartero* en *Pizarro* hun ontslag gevraagd; terwijl de koningin nog aarzelde om het hun toe te staan, ontving zij van den heer *Chacon* eene dergelijke aanvraag. *Ik zie dat ik door allen verlaten word!* moet H. M. hebben uitgeroepen. De heer *Bardaxi* een man van 70 jaren, en *San Miguel*, die zich voor zijnen post zelf niet bekwaam acht, hebben de hun aangeboden portefeuille aangenomen. Onderscheidene hooge ambtenaren dienden ook hun ontslag in. De bekommerning was ten top gestegen.

De onzekere en pijnlijke toestand waarin zich de koningin gebragt ziet, werd nog bedenkelijker gemaakt door de handeloosheid van de troepen van *Espartero*, waarop deze bevelhebber zijnen invloed grootendeels verloren had, en die, van den staat van verwarring gebruik makende, in de dorpen om Madrid, de grofste knevelarijen uitoefenen.

Te Parijs wilde men gisteren weten dat bij het bestuur de tijding was ontvangen, dat er den 22 in de cortes een voorstel gedaan was door 77 leden onderteekend, aan vier hoofd de heer *Arguelles*, zou staan, en waarbij voorgedragen werd de afzetting der koningin als regentes; de in staat van beschuldiging stelling van *Espartero* e. s.; de oproeping van alle weerbare manschappen der bevolking tusschen de 16 en 40 jaren; de dadelijke afzetting van alle de officieren van het leger van *Espartero*, enz.

Volgens een ander gerucht aldaar in omloop, zou er den 26 eene beweging te Madrid hebben plaats gehad, waarvan de aftreding der heeren *Bardaxi* en *San Miguel* (de eenige die eene portefeuille hebben aangenomen) het gevolg zou zijn geweest.

Wenschelijk is het dat men spoedig door regtstreeksche en duidelijke berigten, in staat gesteld worde om over den waren stand van zaken te Madrid met eenige juistheid te kunnen oordeelen.

N E D E R L A N D E N.

'sHERTOGENBOSCH, den 1 September.

Zoo men verneemt, worden er vele pogingen aangewend en is het bestuur er ernstig op bedacht om de rivier den Ouden IJssel voor schepen bevaarbaar te maken, en zullen de belanghebbende besturen, onder voorzitterschap en leiding van een lid der gedeputeerde staten van Gelderland vergaderen, om aan deze zaak haar beslag te geven. — De bevaarbaarmaking wordt voor de welvaart eener bevolking van meer dan 30,000 zielen bevorderlijk en noodzakelijk gehouden en men verblijdt zich alzoo, dat het gouvernement thans ook bijzonder zijne zorgen uitstrekt, over eene landstreek, welke tot nu toe, door de bijna onbruikbare middelen van vervoer, buitengewoon ten achteren is gelegen.

— Blijkens eene aankondiging van den Directeur-Generaal van Oorlog, zal op woensdag den 6 September, in het openbaar, de leverantie aanbesteed worden van fourrages, ten behoeve van de onderscheidene korpsen te paard, in de provincie Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland, Vriesland, Overijssel, Groningen, Drenthe en Zeeland, voor iedere provincie afzonderlijk, terwijl die aanbesteding voor de provincie Noord-Brabant op woensdag den 13 daaraanvolgende, in twee afdeelingen zal gehouden worden, en zulks alles voor den tijd van twaalf maanden, ingaande met den 1 November aanstaande, en eindigende met den 31 October 1838.

— Uit Sommelsdijk wordt als eene opmerkelijke bijzonderheid gemeld, dat de huisvrouw van *Leendert van Bochove*, ontvanger der rijks belastingen aldaar, juist op 's Konings geboortedag, van eenen zoon verlost is, met welken een zevental van zonen achtereen volgend is voltallig geworden.

— In de te Rotterdam op den 25 dezer door de Nederlandsche Handelsmaatschappij gehouden veiling van 5210 blokken Bancatin is alles van f 44¼ tot 44¾ verkocht.

— Dezer dagen is te Maagdenburg te water gelaten de eerste stoomboot voor de Elve stoomboot-maatschappij. Dit vaartuig is gebouwd onder de leiding van den ingenieur *Tischbein*, volgens de daartoe verstrekte plannen van den beroemden werktuig- en bouwkundige *Roentgen* van Rotterdam, welke door het bestuur der genoemde maatschappij geraadpleegd was over de wijze, waarop de moeilijkheden, die de ondiepten der Elve opleveren, te overwinnen zouden zijn. Deze zwarigheden zijn door genoemden heer geheel opgelost. De stoomboot gaat slechts 6½ rijnlandsehe duimen diep en zal, wanneer dezelve geheel en al uitgerust zal wezen, nog geen 16 duimen diep gaan, en alzoo bij den laagsten waterstand de rivier kunnen bevaren; dezelve is op den waterspiegel 125 voeten lang en 15 breed.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

STAD EN BISSCHOPPEN VAN ORANJE.

Dezer dagen is een werk *Essai Historique sur les Evêques d'Orange*, verschenen, hetwelk voor de kerkelijke geschiedenis van veel belang is. Sedert eenige jaren houdt men zich bezig met geschiedkundige nasporingen, doch deze hebben zelden de kerkelijke oudheden ten voorwerp, die echter het onderwerp eener belangrijke studie nitmaken. Die studien zouden zelfs voor de burgerlijke ge-

schiedenis nuttig zijn en de gedenkstukken der Kerk zouden vele zaken leeren kennen, die men in de rollen der burgerlijke geschiedenis te vergeefs zoekt. Het was te wenschen dat in alle provincien, in de onderscheidene staten, kundige geestelijken of andere geleerde mannen zich met de oudheden der bisdommen konden bezig houden. In Frankrijk zijn reeds onderscheidene Prelaten op dit gedacht gekomen, en hebben hunne Pastoors uitgenoodigd, om alle aantekeningen over den oorsprong, de geschiedenis en gedenkstukken hunner parochien bijeen te verzamelen. De eerwaarde heer *Millet*, Pastoor te Oranje, had zulks reeds gedaan en heeft zich langen tijd met de oudheden dier stad onledig gehouden. Oranje is eene oude en aanzienlijke stad van Frankrijk, vereenigd met het Dauphiné, eertijds met een Bisschop Suffragant van Arles en had vroeger eene Universiteit. Aldaar heeft men de sporen en overblijfsels van een renperk bij de oude Romeinen, van een amphiteater, waterleiding, openbare baden en een eer of zegehoog van *Marius* aangetroffen. Deze stad heeft langen tijd hare bijzondere Prinsen uit het huis van Nassau gehad; doch is naderhand in 1713 door *Frederik Willem*, zoon van *Willem Hendrik*, Prins van Oranje, die in 1689 tot Koning van Engeland gekroond was, aan *Lodewijk XIV* met al de regten van dit Vorstendom afgestaan, hetwelk door het tractaat van Utrecht bekrachtigd werd. In die stad hebben vele Concilien plaats gehad, waarvan het beroemdste in het jaar 529 geweest is. Zij is in een schoon met vele rivieren omringd plein, vijf mijlen van Avignon gelegen. De oudheid van Oranje, deszelfs belangrijkheid onder de Romeinen, de gedenkstukken, waarvan de overblijfsels de aandacht van een ieder opwekken, dit alles is voor de geschiedenis van het grootste gewigt. Volgens den rang, welke deze stad onder de Gaulen bekleedde, moet zij eene der eerste geweest zijn, waar het Christendom gepredikt werd. Men gelooft dat zij tot eerste Bisschop had den H. *Eutropius*, vriend van den H. *Trophimus* van Arles. Dit bisdom was zeer klein, als zijnde van alle kanten door naburige steden, die ook Bisschoppen hadden, omringd. De stad had eertijds zeven kerken, behalve de Cathedrale, doch achtervolgens door de Gothen, de Sarrazijnen en protestanten geplunderd en verwoest, heeft zij al hare gebouwen, met uitzondering der Cathedrale kerk, die telkens door den ijver der geloovigen is vernieuwd en hersteld, verloren. Van latere dagteekening telt men bovendien nog twee kerken, die van den H. *Florentius* en van het kollegie, toegewijd aan den H. *Lodewijk*. De Tempeliers, de ridders van St. Jan van Jerusalem, de Dominikanen, Benedictijnen, Carmelieten, Minderbroeders, Capucijnen, Doctrinarissen, religieuze Vrouwen, Zusters van liefde en voor het onderwijs, hebben te Oranje hunne gestichten.

De schrijver heeft het gevolg der Bisschoppen van Oranje in vijf serien verdeeld. Het eerste klimt op tot het jaar 261 en noemt zes Bisschoppen, die alleen door eene zeer twijfelachtige overlevering bekend zijn. Het tweede strekt zich tot aan *Karel de Groote* uit. De eerste Bisschop dezer serie is de H. *Lucianus*, die men gelooft dat den marteldood bij eenen inval der Duitschers in het zuiden der Gaulen heeft ondergaan. De Bisschoppen die volgden, zijn alleen bekend door hunne naamteekeningen bij de Concilien, welke onder *Constantinus* en zijne opvolgers gehouden werden.

Twee vermaarde kerkvergaderingen hadden te Oranje plaats; de eene in het jaar 441 onder den Bisschop *Justus*, de andere in 529 onder den Bisschop *Vendemialis* bij gelegenheid der inwijding eener nieuwe Cathedrale kerk. In dit werk worden de kerkregelen dezer Concilien aangehaald, zoo als dezelve in de *Geschiedenis der Gallikaansche Kerk* voorkomen en zijn belangrijke stukken voor de kerkelijke oudheden.

De derde serie der Bisschoppen dagteekent van den tijd van *Charlemagne* tot aan de kruistogten; de vierde tot aan *Luther* en de vijfde tot onze dagen. Het bisdom van Oranje werd eenigen tijd met dat van Saint *Paul-Trois-Chateaux* vereenigd. *Karel de Groote* rigtte een Vorstendom te Oranje op. In 1214 werd aldaar een derde concilie gehouden en in 1228 een vierde en laatste, welke twee concilien op de chronologische lijst (*Art de verifier les dates*) niet gevonden worden. In de XIII eeuw werd in die stad eene universiteit gesticht en door Keizer *Karel IV* in 1365 hersteld. Het land en de stad hadden weinig tijd daarna door de invallen en verwoestingen van *Raymundus* van Turenne en een troep, opstandelingen veel te verduren.

Het protestantismus bragt nieuwe onlusten te weeg. De Prins van Oranje, *Willem van Nassau*, de hervorming omhelsd hebbende, begunstigde dezelve zooveel in zijn vermogen was. Een religieus destijds predikte openlijk de protestantsche leerstellingen, terwijl andere de vlugt naar Geneve namen. In 1561 maakten de protestanten zich van al de kerken meester, verwoesten dezelve en den katholijken bleef niets over, dan in de schaduw te bidden. Gedurende vijftien maanden konden zij geene godsdienstoefening verrigten, doch op de vertoogen en smekende verzoekschriften be-

val de Prins van Oranje de vrije uitoefening der beide eerediensten, doch de protestanten onderwierpen zich hier niet aan, joegen den Bisschop weg, braken de kerken af en verbanden den katholieken godsdienst. Eerst dertig jaren daarna en wel in 1597 werd dezelve hersteld en kwam de Bisschop terug. Het gewelf en de klokke toren der cathedrale kerk werden voor rekening van den Prins hersteld. De terugkomst van den Bisschop en der geestelijkheid werd eertijds door een jaarlijksch feest gevierd.

Onder de regering van *Lodewijk XIV* werd het Vorstendom van Oranje tusschen dezen Vorst en het huis van Nassau zeer betwist; doch na den dood van *Willem III* verbleef hetzelfde eindelijk aan *Lodewijk XIV*, welke dit aan den Prins van Conti schonk.

In de XVIII eeuw waren Bisschoppen dier stad *Mgr. Obeilh, de Chomet, de Tillij en du Tillet*; de eerste stierf in 1719 latende 10,000 franken aan de armen van het bisdom. De laatste bisschop, *Mgr. du Tillet*, geboren den 21 Januarij 1729, te Montrameij, bij Provins, benoemd tot het bisdom van Oranje den 24 Mei 1774, gepreconiseerd te Rome den 27 Junij en te Châlons den 17 Julij gewijd, was een godvruchtig en liefdadig Bisschop. Tot afgevaardigde bij de Staten-Generaal benoemd, verliet hij te bekwamer tijd deze vergadering. In 1789 gaf hij een klein werk uit onder dezen titel: *Sentiment d'un Evêque sur la réforme à introduire dans le temporel et la discipline du Clergé*, waaronder hij zijn naam niet had gezet, doch waarin schoone en nuttige gedachten voorkomen. De Prelaat verliet Oranje in 1790, werd gedurende het schrikbewind in den kerker geworpen, en stierf te Blunay den 22 December 1794.

Het bisdom van Oranje is niet meer hersteld. In 1817 had men de hoop, doch het in dat jaar gesloten concordaat werd niet ten uitvoer gelegd.

In dit werk treft men ook de liefdadige gestichten, welke eertijds te Oranje bestonden, aan, en die, zelfs voor onze vaderlandsche geschiedenis, opmerking verdienen. Die stad telt zes hospitaal, welke in onderscheidene tijden zijn opgericht. In de XVII eeuw stichte eene godvruchtige vrouw het werk, genaamd: der *grootte Barmhartigheid*, om aan de woonhuizen der schamele armen onderstand te verleen. Zij vermaakte bij testament al hare goederen aan dat gesticht, hetwelk in 1644 opgericht is. In 1675 en 1740 werden door godvruchtige vrouwen andere godsdienstige gestichten en een weeshuis te Oranje daargesteld.

Mgr. de Tilly, die van 1730 tot aan 1774 Bisschop was, wilde een oud ~~huis~~ huis en eene school van broeders oprigten, doch de stedelijke raad had zich ten onregte daartegen willen verzetten; dezelve Prelaat gaf veel aan het algemeen gasthuis, en rigtte te Oranje de zusters voor het liefdadig onderwijs der kinderen op.

De gestichten der weeskinderen en die der *Barmhartigheid* werden in 1791 tot een godshuis ingerigt, hetwelk in het klooster der Capucynen tot 1810 bestaan heeft. Eene gift van 4,000 franken; door *Mgr. du Tillet*, aan de stad gemaakt, werd tot de stichting van dit godshuis besteed. Doch zoodra dit gesticht vernietigd was, had men gebrek aan établissements voor de schamele armen en de weeskinderen. In 1817 stichte de tegenwoordige Pastoor, de eerwaarde heer *Millet*, ondersteund door vele aanzienlijke vrouwen, een klooster, bestemd om dat van *Onze Lieve Vrouw van Bethelëem* te vervangen. Dit gesticht heeft vele en groote diensten aan de maatschappij bewezen. De eerwaarde heer *Millet* heeft in 1820 het weeshuis voor arme kinderen hersteld; de *abbé de Sausin*, thans Bisschop van Blois, heeft daaraan niet weinig deel genomen. Aan dezen Prelaat, aan den heer *Blois* en andere weldoeners heeft men te danken, dat de oprigting der broeders voor de christelijke scholen in 1821, aldaar heeft plaats gehad, de heer *Sausin* gaf daarvoor het huis.

Wij hebben een denkbeeld der liefdadige gestichten, welke in deze laatste tijden te Oranje hebben plaats gehad, willen geven; de schrijver heeft vertroostende bijzonderheden aangehaald en alles bijeenverzameld, hetgeen hij over de Bisschoppen van Oranje heeft kunnen vinden. Hij telt er niet minder dan 89, doch er zijn er velen waarvan de levensbeschrijving niet bekend is.

De *Dictionnaire des Sciences Ecclesiastiques* van *Pater Richard*, telt alleen 75 Bisschoppen van Oranje. Onder die Bisschoppen noemt men *Hyacinthus Seroni*, Bisschop in 1647, overgebracht naar Mende.

De schrijver spreekt zeer kort over de bloedige moordtoonelen, welke te Oranje in het schrikbewind plaats hadden. Vier Priesters werden onder eene valsche aanklagt het slagtoffer; die namen zijn in dit werk niet aangehaald, doch het is waarschijnlijk dat de kerk van Oranje zich wel gehaast zal hebben, dezelve in hare jaarboeken op te tekenen. Die vier belijders des geloofs zijn echter bekend geworden; zij zijn de eerwaarde heeren: *Jan Baptist Allemand*, Priester van het bisdom van Carpentras, ter dood gebracht den 7 Junij 1794; *Jan Baptist Bedouin*, Carmeliet te

Avignon, ter dood gebracht den 29 Junij; *Joannes Petrus Boyer*, oud Groot-Vikaris, stierf op het schavot den 3 Augustus en *Alizier Chanzelle*, Pastoor van Visan, die op den 27 Junij ter dood is gebracht; hierbij moet men voegen de 32 religieusen, welke de verschrikkelijke volks-commissie van Oranje naar de slagbank zond. Hunne namen vindt men in de *Martyrs de la Foi*, van den heer *Guillon 2o*, artikel *Albarède*.

Dit werk bevat niet alleen eene tijdrekenkundige beschrijving der Bisschoppen, maar ook tevens een onderzoek na den oorsprong der stad, derzelve rampen en oude en nieuwe gedenkstukken, die voor onze vaderlandsche geschiedenis zeer nuttig kunnen zijn.

** Op den 17 dezer maand is te *Vlijmen*, in den ouderdom van 69 jaren, subiet overleden den Wel Eerwaarde Heer **THEODORUS BEELS**, in leven Prior der Abdij van *Berne* en Pastoor te *Vlijmen*.

HELMOND, den
27 Augustus 1837.

M. A. D. BOTS.
Geb. BEELS.

BEKENDMAKINGEN.

** De Bekendmaking, welke *H. J. VAN KUYCK* in den *Noord-Brabander* van 31 Augustus laatstleden heeft doen plaats, heeft den ondergeteekende genoopt, het volgende in het openbaar aan te kondigen.

Het **LIEVE-VROUWEN-BEELD**, waarvan hij ondergeteekende in het nummer van voorschreven Dagblad van 24 Augustus dezes jaars heeft gesproken, kan den 7 dezer loopende maand September **GEHEEL AFGEWERKT** ten zijnen woonhuize worden bezigtigd. Hetzelve is niet naar een **HOUTEN MODEL** vervaardigd; edoch daartoe strekte een door den ondergeteekende **EIGENHANDIG GEBOETSEERD BEELD**. Dit zal genoeg zijn, om de gratuite verzekeringen van het tegendeel, welke **VAN KUYCK** zich veroorloofde, **ZONDER EENIG BEWIJS**, openbaar te maken, te wederleggen.

Hij zal voorts dezen zich noemende **ZILVERSMID** en **DRIJVER**, ja **ECHTEN DRIJVER** (want, indien hij **GEEN DRIJVERBIJ UITSTEK** was, dreef hij zijne opgeblazen aankondigingen zoo hoog niet op), in de laatste bekendmaking niet volgen, maar tot **EENIG** antwoord op dezelve, dien Kunstenaar en door zich zelven zoo geroemden Werkman uitdagen, om een enkel stuk **GOUD- of ZILVER-WERK** te vertoonen, hetgeen hij zelf heeft gemaakt, binnen deze stad ten kantore van de Waarborg voor de Gouden en Zilveren Werken is gekeurd en met het Meesterteeken van hem **VAN KUYCK** is voorzien. Voor de vertooning van zulk stuk werk van dien zoogenaamde **MEESTER**, biedt de ondergeteekende denzelven eene premie aan van *tien Oude Hollandsche Dukaten*.

Hiermede eindigt hij allen verderen pennestrijd met den **ZILVERSMID** en **DRIJVER** voornoemd, en houdt zich verzekerd, dat deszelfs listige beschuldigingen het daar van voorgestelde doel niet zullen hebben getroffen, en hij ondergeteekende daardoor het vertrouwen niet kan verliezen, hetgeen zijne geeerde begunstigers, vooral de Eerwaarde Heeren Roomsche Katholieke Geestelijken, hem in zoo ruime mate hebben gelieven te schenken.

's Bosch, 1 September 1837.

P. KROYMANS,
Zilver-smid, Grootwerker.

** De Notarissen **M O L H U Y S E N** en **V A N D E N H A M**, residende te *Vught en Boxtel*, zullen voor de Erfgenamen van wijlen den Heer **W. W. OLIFIERS**, te *Boxtel*, publiek verkoopen:

1e **Koop**. Een zeer aangenaam en wel gelegen **BUITEN-HUIS** met **ARBEIDERSWONING** en **SCHUUR**, grooten **MOESTUIN** en **BOOMGAARD**, beplant met exquise en **WELDRAGENDE VRUCHT-BOOMEN**, benevens eene **LAAN** met **NOOTENBOOMEN** en aangelegen **BOUWLAND**, genaamd *Vorstepoel*, alles staande en gelegen te *Boxtel*, groot te zamen 1 Bunder, 76 Roeden, 70 Ellen; Kadaster Sectie D. Nis. 255, 256, 257, 258 en 259.

2e **Koop**. Een Perceel extra goed **WEILAND**, omplant met **SCHAARHOUT**, genaamd *Vorstepoel*, gelegen als voor, groot 82 Roeden, 90 Ellen; Kadaster Sectie D. No. 260.

3e **Koop**. Een Perceel extra goed **WEILAND**, omplant met **VLAAMSCHÉ BOOMEN** en **SCHAARHOUT**, genaamd *Vorstepoel*, gelegen als voor, groot 87 Roeden, 90 Ellen; Kadaster Sectie D. No. 261.

4e **Koop**. Een Perceel extra goed **WEILAND**, omplant met **VLAAMSCHÉ BOOMEN** en **SCHAAR-**

- 5e Koop.** HOUT, genaamd *Vorstepoel*, gelegen als voor, groot 63 Roeden, 90 Ellen; Kadaster Sectie D. No. 266. Een Perceel extra goed WEILAND, omplant met VLAAMSCH E BOOMEN en SCHAARHOUT, genaamd *Vorstepoel*, gelegen in 2 plekken als voor, groot 76 Roeden, 30 Ellen; Kadaster Sectie D. Nis. 268 en 269.
- 6e Koop.** Een Perceel HAKHOUT met 102 stuks EIKEN BOOMEN, genaamd *Vorstepoel*, gelegen als voor groot 28 Roeden, 20 Ellen; Kadaster Sectie D. no. 265
- 7e koop.** Een Perceel extra goed WEILAND, omplant met SCHAARHOUT, genaamd *Hulsteren*, gelegen als voor, groot 70 Roeden, 20 Ellen; Kadaster Sectie D. No. 674.
- 8e Koop.** Een Perceel HOUTBOSCH en TEELLAND, met VLAAMSCH E BOOMEN en SCHAARHOUT, genaamd *de Kamp*, gelegen als voor, groot te zamen 1 Bunder, 53 Roeden, 80 Ellen; Kadaster Sectie F. Nis. 375, 376, 377 en 378.
- 9e Koop.** Een Perceel HAKHOUT met drie jarig SCHAARHOUT en beplant met EIKENBOOMEN, genaamd *Bunders*, gelegen als voor, groot 5 Bunders, 44 Roeden; Kadaster Sectie F. No. 596.
- 10e Koop.** Een Perceel HAKHOUT en DENNENBOSCH met twee jarig SCHAARHOUT en schoone MASTBOOMEN, genaamd *Dorsingen*, gelegen als voor, groot 5 Bunders, 25 Roeden 20 Ellen; Kadaster Sectie F. Nis. 955 en 956.
- 11e Koop.** De helft in een Perceel HEIDE, zoo als is Afgebakend, met VOORPOOTING, genaamd en gelegen als voor, groot voor het geheel 8 Bunders, 48 Roeden, 20 Ellen; Kadaster Sectie F. No. 963.
- 12e Koop.** De wederhelft in een Perceel HEIDE, zoo als is Afgebakend, met VOORPOOTING, genaamd en gelegen als voor, groot voor het geheel 8 Bunders, 48 Roeden, 20 Ellen; Kadaster Sectie F. No. 963.
- 13e Koop.** Een Perceel HAKHOUT met VOORPOOTING beplant met drie jarig SCHAARHOUT en VLAAMSCH E BOOMEN, genaamd *Hedingen*, gelegen als voor, groot 1 Bunder, 98 Roeden, 20 Ellen; Kadaster Sectie F. No. 1032.
- 14 Koop.** Een Perceel extra goed WEILAND omplant met SCHAARHOUT, genaamd *Voorbeemd*, gelegen als voor, groot 43 Roeden, 90 Ellen, Kadaster Sectie H. No. 337.
- 15e Koop.** 1. Een Perceel HEIDE, genaamd *Dorsingé*, gelegen als voor, groot 37 Roeden, 40 Ellen; Kadaster Sectie F. No. 936.
2. Een Perceel MASTBOSCH, genaamd en gelegen als voor, groot 14 Roeden, 90 Ellen; Kadaster Sectie F. No. 1113.

Deze verkooping zal geschieden te *Boxtel*, ten huize van G. J. BUDDEMEYER, op Donderdag den 7 September 1837, provisioneel en op Donderdag den 21 September 1837 finaal, telkens des namiddags om vier ure precies. Informatien te bekomen ten Kantore van gemelde Notarissen.

*** VERLOREN op den Straatweg van 's Hertogenbosch naar Tilburg, twee ZIJDEN PARAPLUIES, die dezelve bij de Drukkers dezès te regt brengt, zal genevens beloond worden.

UIT DE HAND TE KOOP

Een hecht sterk en weldoortimmerd HUIS bestaande uit vier BENEDEN KAMERS, ZOLDER en SCHUUR met ERF, MOESTUIN en VRUCHTBOOMEN, enz. WATERVRIJ te zamen ongeveer 20 Roeden staande en gelegen op het oud Kasteel te *Hèdel* in de *Boemelerwaard*, nabij de Roomsche Kerk; nadere informatien te bekomen bij G. VAN DER LAAR, op de *Lucht* onder *Driel* en bij den Notaris *HOFMAN VAN HOVEN* te *Zalt-Bommel*.

De Notaris J. W. VAN DE V...

residerende te *Helmond*, zal voor Principalen publiek verkoopen:

- 1.° Lene schoone en welgelegen BOUWHOEVE, naamd *den Hurk*, bestaande in een BOUWMANWONING, SCHUUR, ERF en TUIN, plant met een aan al goede VRUCHTDRAGENDE zoo APPELEN, PEEREN, als and FRUITBOOMEN, en 19 Perceelen zoo BOUWEL- en HOOLANDEN, alles gelegen *Helmond*, op het beste gedeelte der Gemceente, groot zamen 11 Bunders, 10 Roeden, 50 Ellen.

Verhuurd tot Paschen 1838 voor f 230-00 jaerlijks.

Deze HOEVE zal eerst in Perceelen en daarna Massa worden geveild.

- 2.° Eene DITO, gelegen als voor, genaamd *het Elens* bestaande in BOUWMANWONING, SCHUUR, STALLING, BRANDHUIJERVE en TUIN, met 30 Perceelen zoo BOUWEL- en HOOLANDEN, voor het grootste gedeelte aan elkander gelegen, beplant met welgroeijende SCHAARHOUT en opgaande BOOMEN groot te zamen 18 Bunders, 70 Ellen.

Verhuurd tot Paschen 1838 voor f 300-00 jaerlijks.

Deze Verkoopning zal plaats hebben, Provisioneel, op Zaterdag den 9 September 1837, en Finaal, op Zaterdag den 23 dier zelfde maand, te *Helmond*, ten huize en herberge van JAN BAPTIST SWINKELS, telkens des namiddags om 6 ure.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris horenaoemend.

172STE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ EERSTE KLASSE.

- 1ste Trekking. No. 16653, een premie van f 1000; No. 5114, een prijs van f 2500; No. 14670, f 1000, No. 23145, f 1000; No. 418, f 1500, No. 8967, f 1000; No. 8192, f 1500.
- 2de ————— No. 18595, een prijs van f 7500; No. 1816, f 1000.
- 3de ————— No. 7214, een prijs van f 1000.
- 4de ————— No. 3116, een prijs van f 1000; No. 14345, f 1000.

Grantsprijzen te s Hertogenbosch, den 30 Augustus 1837.

Rogge	} per Ned. Mud.	f 5-25 à 4-
Boekweit		- 4-95 à 3-75
Haver		- 2-33 à 0-00
Garst		- 0-00 à 0-00
Het Nederlandsche pond Boter de 3		- 0-70 à 0-70

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Ter Parijssche beurs van den 30 was de notering als volgt: pCt. 110, 55, 3 pCt. 79, 15; Sp. Ard. 21 7/8, 25 7/8, 31 1/2, 7 1/2; Pas 4 1/4; Diff. 7; Nap. rent. 96, 65; 96, 90; Rom. L. 101, 100 7/8; Rom. 3 pCt. 25 3/4; 7 1/8.

Ter Antwerpsche beurs van den 31 waren de fondsen genoteerd: Belg 101 3/4; O Met. 104 1/4; Sp. Ardoin 18 3/8, 7 1/8; Diff. 7; Nap. 96; B. Tav. 57; Sicil. 91; Rom. L. 100; dito Cert. te Antw. 97; Bra 86; Wissel. op Amst. en Rott. pari

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Woensdag den 30 Augustus (ten helvf vijf ure.) Werkel. Schuld 2 en 1 h. pCt. 52 1/2, 7 1/8, Dito 5 pCt. 100 3/4; Kansl. f 22 7/16; Amort. Synd. 4 1/2 pCt. 93 3/8; Dito 3 1/2 pCt. 75 1/2; Handel. 161, 160 1/2, 7 1/8; Oost-Ind. 5 pCt. 98 5/8, Ardoin van 85 p. s. 189 1/2.

Donderdag 31 Augustus (ten half vijf ure.) Werk. Schuld 2 1/2 pCt. 52 7/16; Dito 5 pCt. 100 3/4; Kansl. f 22 7/16; Amort. Synd. 4 1/2 pCt. 93 3/8; Dito 3 1/2 pCt. 75 1/2; Handel. 160 3/4, 161 1/4, 161; Oost-Ind. 5 pCt. 98 5/8; Ard. van 85 p. st. 189 1/2, 7 1/8, 3/4; Columb. 187 1/8, 15 1/16.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM. Den 30 Augustus 1837.

Laagste Hoogste Koers ten			Laagste Hoogste Koers ten			Laagste Hoogste Koers ten		
koers.	koers.	4 1/2 ure.	koers.	koers.	4 1/2 ure.	koers.	koers.	4 1/2 ure.
NEDERL. Werk. sch. à 2 1/2 pCt.	527 1/16	52 1/2	PORTUGAL, Obl. te Lond.	5	pCt.	25 1/4	PRUISSEN, dito dito R. 50.	f
Dito dito..... 5	400 3/4		Dito dito..... 3			Negot. Londen 1830....	4	pCt.
Uitgestelde schuld.....			NAPELS. Cert bij L et R. 5			OOREN., Aane L. fl. 100	f	
Kansbilj. van dito.....	f 227 7/16		Dito bij <i>Falconn.</i> et C. 5		90 3/8	Dito dito fl. 250	"	
Amortisatie Syndikaat 4 1/2 pCt.	93 5/8		Leen. te L. bij Roths. 5			Metalliek.....	5	pCt.
Dito dito..... 3 1/2	75 1/2		Aandeelen Tavoliere... 3			Dito.....	3	"
Handel-Maatschappij. 4 1/2	160 1/2	161	Dito te Parijs.....	3		Dito te Londen gen....	5	"
Nieuwe dito..... 4 1/2			RUSL. Obl. <i>Hope</i> 29 7/16	5	10 3/8	Dito.....	2 1/2	"
O. I. Leening..... 4			Dito dito 18 3/8	5	105	Wéem. Bank Golf et C. 5	"	
FRANKR. Ins. Grootb. 3			Cert. bij dito 18 3/8	5	96 1/4	Dito.....	4	"
ENGLAND, dito.....			Obligatien te Londen 5		96 1/16	N. Weener Aand fl. 500	f	92 1/8
SANJE. L. bij Ard p. s. 85	189 1/16	18 9/16	Certificat te Hamburg 5			DENEMARK., E te Lond. 3	pCt.	
Dito bij dito, onb. stuk.			Inschrijving in Assig. 6		66 3/16	BRAZILIEN, dito Rothsch. 5	"	
Passive.....			Certificaten van dito. 6		66 5/16	DARMSTADT, Aand. bij Lot.	f	
Deferred.....			POLEN, Aand. Lot. fl. 300.	f	113 1/2	RUSS. FR. Aand. 500 fr.	"	
Fransche Uitgestelde....						Dito 100.....	"	
Engelsche Uitgestelde..								